01-150/4

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТАТА НА ФОНДОТ ЗА ИНОВАЦИИ И ТЕХНОЛОШКИ РАЗВОЈ ЗА 2017 ГОДИНА

Скопје, јануари 2018 г.

СОДРЖИНА

1. ВОВЕД 3

2. ПРАВНИ И АДМИНИСТРАТИВНИ ДЕТАЛИ 3

3. ДЕЈНОСТ НА ФОНДОТ 4

4. ПРОГРАМИ НА ФОНДОТ 5

4.1. Програма (План) за економски раст...5

4.2. Проект за развој на вештини и иновации...5

4.3. Програма за рурален развој...6

5. ИНСТРУМЕНТИ НА ФОНДОТ 6

6. ПАРТНЕРИ 8

6.1. Партнерство со домашни институции и организации................................8

6.2. Соработка со меѓународни партнери..9

7. ОДНОСИ СО ЈАВНОСТА 9

8. ПРИСТАП ЗА МОБИЛИЗАЦИЈА НА РЕСУРСИ 13

9. ОРГАНИЗАЦИЈА 14

9.1. Организациска структрура. 14

9.2. Управување...15

10. СИСТЕМИ И ПРОЦЕСИ 16

11. НАБЉУДУВАЊЕ И ОЦЕНКА 16

12. ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАЈ 17

13. ЗАКЛУЧОК 19

1. ВОВЕД

Фондот за иновации и технолошки развој (во понатамошниот текст: „Фондот“) е правно лице основано според Закон за иновациска дејност. Визијата на Фондот е да биде централна институција за развој и спроведување на националната политика за иновации и технологии и во националниот иновациски систем, за постигнување на општествени и економски придобивки за Македонија. Мисијата на Фондот е поттикнување и поддршка на иновациска дејност кај микро, мали и средни, ново-основани претпријатија за забрзан технолошки развој кој се темели на трансфер на знаења, развојни истражувања и иновации кои придонесуваат за економски раст и развој, но и подобрување на деловната клима за развој на конкурентска способност на компаниите.

Како резултат на реализирање на приоритетите и целите на Фондот преку подобрен пристап до финансиски услуги за иновации и технолошки развој е промовирана и поттикната иновациската дејност.

Во периодот од 01.01.2017 до 31.12.2017 година Фондот ги реализираше планираните активности според динамиката утврдени во Годишната програма за работа на Фондот за 2017 година и Годишниот финансиски план за 2017 година.

2. ПРАВНИ И АДМИНИСТРАТИВНИ ДЕТАЛИ

Органи на управување на Фондот се:

- Управен одбор,
- Комитет за одобрување на инвестиции и
- Директор.

Управниот одбор, како орган на Фондот, до 16.02.2017 година се состоеше од 5 члена. По завршувањето на мандатот на еден од членовите, Управниот одбор продолжи со својата работа во состав од 4 члена се до 11.07.2017 година, и тоа:

- Борка Ковачевиќ,
- Орце Симов,
- Сања Димитриевска (член до 16.02.2017 година),
- Марија Апостолова и
- Благоја Ташаминов.

Членовите од овој состав на Управниот одбор беа разрешени со Решение за разрешување претседател и членови на Управен одбор на Фондот за иновации и технолошки развој бр. 24-3780/1 донесено од Влада на Република Македонија на ден 11.07.2017 година.

На ден 03.08.2017 година Владата именуваше нови членови на Управниот одбор со Решение за именување членови на Управен одбор на Фондот бр. 24-4882/1, и тоа:

- Моника Јованова,
- Дафина Гешоска,
- Бранко Ничота,
- Димитрија Анѓелковски,

- Весна Милетиќ и
- Цанка Чолакова Мичовска.

Од редот на членовите на Управниот одбор, Моника Јованова е именувана за Претседател на Управниот одбор, со Решение за именување претседател на Управниот одбор на Фондот бр.24-8435/1 од 12.12.2017 година.

До 28.11.2017 година, Комитетот за одобрување на инвестиции беше составен од следните членови:

- Волфганг Книејски – претседател (на кој му истече мандатот на 09.09.2017 година)
- Ерик Дуриеу,
- Авинаш Сахи и
- Стенфорд Блејд

Членовите на Комитетот за одобрување на инвестиции од овој состав беа разрешени со Решение за разрешување членови на Комитетот за одобрување на инвестиции на Фондот за иновации и технолошки развој бр. 24-3782/1 донесено од Влада на Република Македонија на ден 11.07.2017, на 25.07.2017 година донесено е Решение за престанување на важење на решението за разрешувањена членовите на Комиететот за одобрување на инвестиции на Фондот бр. 24-3782/2, а на 28.11.2017 донесено е Решение за разрешување од должноста определен претседател и членови на Комитетот за одобрување на инвестиции на Фондот за иновации и технолошки развој бр. 44-7479/2 донесено од Влада на Република Македонија.

На 28.11.2017 година Владата со Решение за именување членови и определување претседател на Комитетот за одобрување на инвестиции на Фондот за иновации и технолошки развој број 44-7479/1 именуваше нови членови на Комитетот за одобрување на инвестиции и тоа:

- Кларис Бехар Молад – претседател,
- Дон Левис,
- Никос Георгоулас,
- Глигор Ташковиќ и
- Авинаш Сахи.

Директор на Фондот до 03.08.2017 година беше г-ѓа Јасмина Поповска. Потоа, од страна на Владата на Република Македонија, со Решение за именување в.д. Директор на Фондот за иновации и технолошки развој бр. 24-4390/1 од ден 03.08.2017 година е именуван г-дин Јован Деспотовски.

3. ДЕЈНОСТ НА ФОНДОТ

Фондот развива и врши услуги и доделува финансиски средства согласно Стратегијата за иновации и програмите за работа на Фондот, кои се однесуваат на следниве области:

- обезбедување на кофинансирани грантови за раст на новоосновани трговски друштва преку доделување на финансиски средства за иновациски проекти;
- доделување на кофинансирани грантови и условени заеми за комерцијализација на иновации;

- поттикнување на приватните инвестиции и финансирање на развојните и/или иновациските проекти на старт ап претпријатија, преку обезбедување на кофинансирани грантови за деловно-технолошки акцелератори;
- кофинансирани грантови за деловно-технолошки инкубатори;
- поддршка на приватни инвестиции преку приватни фондови и еквити и мезанин инвестиции;
- кофинансирани грантови за трансфер на технологии;
- кофинансирани грантови за технолошка екстензија;
- воведување на иновации во јавниот сектор и
- тематски натпревари и предизвици.

4. ПРОГРАМИ НА ФОНДОТ

4.1. Програма (План) за економски раст

Фондот, како носител на третиот столб на економски мерки – поддршка за развој на мали и средни бизниси, а во координација со Канцеларијата на Претседателот на Владата на Република Македонија и Кабинетот на вицепремиерот задолжен за економски прашања, учествуваше во подготовките на новиот ***План за економски раст на Владата***. Станува збор за Предлог мерки на индустриска политика за поттикнување на инвестициите, извозот и конкурентноста на македонската економија и тоа: (а) Поддршка на МСП со тенденција на брз пораст („Газели“), (б) Посебна (дополнителна) финансиска поддршка за МСП, (в) Поддршка на МСП за подобрување на иновативноста, (г) Поддршка за стручно усовршување и пракса за нововработени млади лица и (д) Создавање на амбиент и изработка на законски основи за развој на ризичен капитал и „Бизнис ангели“.

4.2. Проект за развој на вештини и иновации

Целта на Проектот за развој на вештини и иновации е да се подобри транспарентноста на распределувањето на ресурсите и да се унапреди отчетноста во високото образование, да се подобри релевантноста на средното техничко стручно образование и да се поддржи капацитетот за иновации во Република Македонија.

Реализацијата на Проектот во износ од 17.7 милиони евра го сочинуваат следните делови:

1) Подобрување на транспарентноста на високото образование
2) Модернизација на средното техничко стручно образование и обука
3) Подобрување на капацитетот на иновации на претпријатијата и соработка со истражувачките организации.

Иновациските проекти се избираат, проценуваат, спроведуваат и оценуваат во согласност со принципите, постапките и условите наведени во Оперативниот прирачник за проектот, Правилникот за управување на инструментите за поддршка на Фондот за иновации и технолошки развој, Насоките за набавки и консултанти, Насоките за спречување на корупција, Правилникот за управување со животна средина и сите важечки Планови за управување со животната средина. Иновациските грантови се деноминирани во македонски денари. При оценката на предлог проектите се ангажирани и надворешни експерти. Корисници на

средствата од заемот се: Фондот за иновации и технолошки развој (9.159.750 евра) и Министерството за образование и наука (8.496.000 евра).

4.3. Програма за рурален развој

Приходите на Фондот остварени од Програмата за рурален развој се користени за следните намени:

- Финансирање преку инструментот за поддршка Кофинансирани грантови за новоосновани трговски друштва старт-ап и спин-оф и Кофинансирани грантови и условени заеми за комерцијализација на иновации.
- Надоместок, сместување и службени патувања за членовите на Комитетот за одобрување на инвестиции.

5. ИНСТРУМЕНТИ НА ФОНДОТ

Средствата на Фондот се користат за финансирање на иновациската дејност преку четири инструменти за поддршка со кои се обезбедуваат средства наменети за поттикнување на иновативноста кај компаниите и тоа:

- Кофинансирани грантови за новоосновани трговски друштва старт-ап и спин-оф;
- Кофинансирани грантови и условени заеми за комерцијализација на иновации;
- Кофинансирани грантови за технолошка екстензија и
- Кофинансирани грантови за воспоставување, работа и инвестиции на деловно-технолошки акцелератори.

Фондот на 03.02.2017 година го објави четвртиот јавен повик за инструментите Кофинансирани грантови за новоосновани трговски друштва старт-ап и спин-оф и Кофинансирани грантови и условени заеми за комерцијализација на иновации. Аплицирањето за овој повик беше електронски преку онлајн систем на Фондот. Повикот траеше до 03.05.2017 година. Административната проверка започна на 04.05.2017 и траеше до 01.06.2017. За инструментот Кофинансирани грантови за новоосновани трговски друштва старт-ап и спин-оф пристигнаа 31 апликација, од кои 29 беа комплетни. За инструментот кофинансирани грантови и условени заеми за комерцијализација на иновации пристигнаа 28 апликации, од кои 26 беа комплетни. Предселектирани се вкупно 16 предлог проекти од инструментот Кофинансирани грантови и условени заеми за комерцијализација на иновации и 16 предлог проекти од инструментот Кофинансирани грантови за новоосновани трговски друштва старт-ап и спин-оф.

Според Годишната програма за 2017 година за работа на Фондот, за четвртиот повик планирани се 1.450.000 евра, од кои 1.000.000 евра за инструментот Кофинансирани грантови и условени заеми за комерцијализација на иновации, а 450.000 евра за инструментот Кофинансирани грантови за новоосновани трговски друштва старт-ап и спин-оф.

Со разрешувањето на старите членови на Комитетот за одобрување на инвестиции на 11.07.2017 година постапката за селекија на предлог-проектите од четвртиот повик се одложи до именувањето на новите членови на Комитетот за одобрување на инвестиции на ден 28.11.2017 година. По склучувањето на договорите во декември 2017 година со новите членови на Комитет, предвидено е во јануари месец 2018 година да се направи финална селекција и да се изберат предлог – проекти кои ќе бидат финансирани по инструментите од четвртиот јавен повик.

Од основањето на Фондот до 31.12.2017 година, 27 од финансираните проекти се успешно завршени, 6 проекти се во фаза на одобрување на нивниот завршен извештај, 3 проекти се во фаза на имплементација и 1 проект е предвремено прекинат по барање на корисникот.

Преку 36-те поддржани проекти досега се мобилизирани (преку сопствено кофинансирање од страна на корисниците) вкупно 424.867 евра приватни средства за истражување, развој и комерцијализација на иновации од страна на МСП корисниците на Фондот.

Фондот, на 02.11.2017 година објави Јавен повик за финансирање на проекти за намалување на загадувањето на воздухот во урбаните средини во Република Македонија – 02 Предизвик. Повикот беше реализиран во соработка со Министерството за животна средина и просторно планирање и Програмата за развој на Обединетите нации (УНДП). Повикот беше затворен на 30.11.2017 година и по истиот пристигнаа 30 апликации, од кои 28 успешни и 2 апликации поднесени по истекот на рокот. Последователно, беа формирани Комисија за административна проверка на аплкациите од јавниот повик за финансирање на проекти за намалување на загадувањето и Комисија за оценување и избор на предлог-проекти по јавен повик за финансирање на проекти за намалување на загадувањето на воздухот. Во текот на декември месец 2017 година се изврши предселекција на предлог – проектите, а финалната селекција ќе биде направена на крајот од јануари месец 2018 година.

Исто така, на 30.11.2017 година, во соработка со Министерството за образование и наука, беше објавен Јавен повик за финансирање на истражувачки проекти во основните и средните училишта – Предизвик за млади истражувачи. Повикот трае до 15.02.2018 година.

Со објавувањето на овие два натпревари – предизвици беше пилотиран инструментот – Примена на иновации во јавниот сектор, кој се планира да се развива во текот на 2018 година како нов инструмент на Фондот.

Фондот, во 2017 година обезбеди основачки влог од страна на Кабинетот на вицепремиерот задолжен за економски прашања за основање на Фондот за еквити и мезанин инвестиции како практичен механизам на директна поддршка на развој на компаниите. Со Фондот за еквити и мезанин инвестиции е предвидено да управува друштво за управување со приватни фондови, под услови и на начин утврдени во Законот за инвестициски фондови. Со основањето на Фондот за еквити и мезанин инвестиции се предвидува доделување на средства на проектна основа, при што Фондот ќе стане дел од

сопственичката структура на фирмата корисник. При успешна реализација на инвестицијата, Фондот својот удел го нуди на пазарот и/или назад на доминантниот сопственик, со што остварува поврат на основното вложување и очекувана капитална добивка, што потоа се реинвестира во нови проекти и компании. Фондот ќе го финализира процесот на основање на Фонд за еквити и мезанин инвестиции на почетокот од 2018 година.

Во текот на 2017 година, Фондот редовно ги јакнеше капацитетите на корисниците преку организирање на различни обуки, семинари, настани за презентирање на нивните проекти, networking настани со инвеститори и финансиски институции како што се CEED бизнис ангели клуб, Штедилница ФУЛМ, микро инвестициски фонд СПМГ и Кримсон Капитал, со цел презентација на нивните проекти. Во текот на 2017 година, Фондот организираше настан на кој беа доделени признанија на првите 9 старт-ап претпријатија кои успешно ги завршија проектите поддржани од Фондот за иновации и технолошки развој.

6. ПАРТНЕРИ

6.1. Партнерство со домашни институции и организации

Фондот има воспоставено соработка со Министерство за образование и наука, Министерството за животна средина и просторно планирање, Министерство за финансии, Канцеларијата на Претседателот на Владата на Република Македонија, Кабинетот на вицепремиерот задолжен за економски прашања, Агенција за финансиска поддршка на земјоделието и рурален развој, Агенцијата за поддршка на претприемништвото во Македонија, Влада на Република Македонија, Државен завод за заштита на индустриска сопственост, Државен завод за статистика, Македонска банка за поддршка на развојот и други владини институции, како и единиците на локална самоуправа.

Соработката со Канцеларијата на Претседателот на Владата на Република Македонија и Кабинетот на вицепремиерот задолжен за економски прашања беше реализирана во насока на подготовка на Планот за економски раст на Владата на Република Македонија.

Во рамките на соработката со Министерството за образование и наука, како што веќе е напоменато, се организира натпревар за финансирање на истражувачки проекти во основните и средните училишта – Предизвик за млади истражувачи, а во рамките на соработката со Министерството за животна средина и просторно планирање се организира и објави Јавен повик за финансирање на проекти за намалување на загадувањето на воздухот во урбаните средини во Република Македонија – 02 Предизвик.

Фондот соработува и со другите институции кои обезбедуваат поддршка на секторот за мали и средни претпријатија и во секторот на иновации, истражување и развој преку организација на информативни настани, учество на конференции и други активности. Во 2017 година Фондот ја одржуваше соработката и со организациите на претприемачи, како што се Сојуз на стопански комори на Македонија, Стопанска комора на Македонија, Стопанска

комора на Северозападна Македонија, кластерите, регионалните бизнис центри, како и со државни и приватни универзитети и други организации. Исто така, ФИТР одржуваше разни настани, состаноци, соработки и со целната група (претставници на стопанските комори, асоцијации , деловни здруженија), меѓународни организации, како и со лица и организации кои обезбедуваат поддршка на старт-ап компаниите.

6.2. Соработка со меѓународни партнери

Фондот воспостави и разви соработка и со меѓународни институции, како што се: Светска банка, Европска комисија, УСАИД, УНДП, УНИЦЕФ и други за мобилизација на финансиски средства за постигнување на дефинираните цели.

Фондот ја одржуваше соработката со Светска банка во насока на градење и зголемување на капацтетите на Фондот, во делот на мониторинг на финансираните проекти, како и во делот на спроведување на стратегија за маркетинг и комуникации.

Беше иницирана соработка со Британска амбасада во насока на изработка на студија за воведување на концептот за воведување и реализација на новини во делот на јавните набавки (**Јавни набавки за иновации) во Република Македонија, со воведување на задолжителен % што ќе се намени за иновативни производи и услуги,** изработка на проект за зголемување на транспарентноста на институциите, како и соработка во областите кои опфаќаат развој на приватниот сектор (потреба од иновативни решенија во приватниот сектор), образовни ресурси и отворени податоци (користење и комерцијализација на јавни податоци). Соработката се очекува да биде реализирана во 2018 година.

Фондот, исто така, иницираше соработка и со Шведската агенција за меѓународна развојна соработка во делот на градење на капацитет и зголемување на свеста за иновациите и технолошкиот развој.

7. Односи со јавноста

Во 2017 година Фондот континуирано организираше информативни настани, средби и конференции кои имаа за цел да придонесат кон подобро реализирање на програмата на Фондот за иновации и технолошки развој односно подигање на свеста за значењето на иновациите кај бизнисот, зголемување на интересот за инструментите за поддршка на Фондот и подобрување на квалитетот на предлог проектите кои се доставуваат на отворените повици.

Во рамки на Европската недела за старт-апи, ФИТР како коорганизатор организираше 2 настани и една конференција. Првиот настан беше „Отворен ден“ како неформален настан на кој беа споделувани информации за четвртиот јавен повик и други прашања поврзани со работата на ФИТР, а на кој присуствуваа околу 50 заинтересирани учесници. Во рамки на истата недела за старт-апи, ФИТР организираше „Ден на основачите“, настан на кој како говорници настапија 3 стартап корисници (Gordian Technology, Clicon, Vapour Apps) кои ги споделија своите искуства од работата со Фондот. На настанот присуствуваа 40 учесници.

Беше организирана и Завршната конференција на која како говорник учествуваше претставник на ФИТР и претставник на претпријатието Мобидониа (корисник на ФИТР), а со цел промоција на објавениот повик и работата на Фондот.

Во текот на 2017 година се одржа и инфо сесија со претседателот на Комитетот за одобрување на инвестиции на Фондот за иновации и технолошки развој, Волфганг Книесјки. На настанот присуствуваа потенцијални корисници на ФИТР. Целта беше доближување на работата на Комитетот за одобрување на инвестиции до потенцијалните апликанти на повиците на ФИТР и пренесување на досегашното искуство на претседателот од слични грант шеми за доделување на средства.

Во 2017 година Фондот беше институционален поддржувач и главен партнер и ко-организатор на петтиот Codefest настан во Охрид кој се одржа од 7-9 Април. Кодфест е меѓународен технолошки фестивал кој се состоеше од: Codeference, Codefest маратон и CFX – Бизнис Експо. Codeference е собир на некои од најпаметните, најуспешните и најинспиративните поединци, компании и образовни институции од Македонија и Европа. Codefest маратон е 32-часовен маратон на кодирање и забава, каде што учесниците имаат можност да работат со некои од најдобрите регионални и глобални ментори. Во рамки на петтиот Codefest, се одржа инфо сесија за отворениот повик на ФИТР заедно со Центарот за развој на Југо-западен плански регион, како и практична работилница спроведувана од оперативниот советник, Питер Моѓуроши. На работилницата учествуваа 11 компании кои веќе имаат изработено нацрт проект за четвртиот отворен повик на ФИТР.

По објавувањето на четвртиот повик беа одржани 12 инфо сесии од кои 4 во Скопје и во повеќе градови во Македонија. Целта на инфо сесиите беше запознавање на учесниците со условите и правилата за поднесување апликации и формулирање на квалитетни предлог проекти за да им се помогне на сите заинтересирани да ја искористат можноста со помош на финансиската поддршка од Фондот да ги развијат своите иновативни идеи во успешни бизниси како и подигање на свеста за претприемништвото и иновациите, политиките за иновации итн. На овие настани присуствуваа над 200 учесници, а исто така на секој настан имаше присутни и од академскиот сектор.

На 27 септември директорот на Фондот за иновации и технолошки развој, Јован Деспотовски зема учество на дводневната конференција на МАСИТ – Стопанска комора за информатички и комуникациски технологии, на панел дискусијата на тема: „Како компаниите, образованието и државата да соработуваат со цел да ја поддржат иновативноста во македонските ИКТ компании?“. Директорот на овој настан го најави инвестирањето во Технолошки парк во Скопје, проект кој ќе се реализира во партнерство со Министерството за информатичко општество и администрација. Во него ќе има и ИКТ акцелератор за нови ИКТ компании и бизнис инкубатор.

Исто така во 2017 година ФИТР беше институционален покровител на настанот „Social Innovators Conference“ кој се одржи на 2 октомври 2017 година. На самиот настан учество земаа различни говорници од Македонија, регионот и светот, кои ќе ги презентираат своите лични социјални бизниси. Дополнително, во рамки на настанот се одржа и панел дискусија,

саем на македонските социјални бизниси и иницијативи, како и катче за социјални медиуми. На конференцијата беа прогласени и победниците на Наградата за социјално претприемништво - Social Impact Award 2017.

Во рамките на „Технома 2017“ на 26 октомври се одржа трибина на тема: „Комерцијалните аспекти на иновацијата и финансиските можности за поддршка на истата – Искуства во Македонија и идни стратегии за развој на иновативните бизнис концепти?“, на која учествуваше директорот на Фондот за иновации и технолошки развој Јован Деспотовски. На трибината, директорот ги презентираше промените кон кои се стреми Фондот во следниот период, и тоа понуда на техничка и практична поддршка со цел успешна реализација на процесот од идеја па се до реализација, како и проширување на пазарот за пласман на средства со кои располага Фондот.

Во текот на 2017 ФИТР се јави и како покровител во одржувањето на конференцијата за дигитален маркетинг „All WEB MK“ која се одржа на 17 ноември во просторот на Драмскиот театар, а како еден од говорниците во нејзината програма беше и директорот на Фондот Јован Деспотовски, кој воедно е и прв владин функционер што активно учествувал на овој настан. При своето излагање на оваа конференција директорот истакна дека Фондот стратешки работи на развивање на иновативноста и креативноста кај најмладите и дека Фондот, и покрај тоа што е владина институција функционира на нетипичен начин, преку директни контакти со заинересираните компании и пошироката јавност.

Истиот ден, на 17 ноември во хотелот Александар Палас се одржа и 12-тата „Европска недела на претприемништво“ во чии рамки имаше и панел дискусија на тема „Локална самоуправа како предуслов за развој“. Како еден од говорниците на панелот директорот на Фондот, Јован Деспотовски истакна дека Владата на Република Македонија се очекува да донесе одлука со која значително ќе се зголемат финансиските капацитети за поддршка на компаните во земјава и во 2018 година се очекува за иноваци кај стартапите и МСП да има на располагање меѓу 15-20 милиони евра.

Соработкана на УНИЦЕФ и Фондот за иновации и технолошки развој започна од конференцијата „Квалитетно образование за раст, резултати и подобра иднина“, организирана од УНИЦЕФ МК, а поддржана од SmartUp – Social Innovation Lab која што се одржа од 4 до 6 декември 2017 година во хотелот Александар Палас. На панел дискусијата *„Како да ги прошириме успешните иницијативи и иновации за да имаат ефект врз секое дете во секоја училница во земјата?“* одржана на третиот ден од конференцијата на која како еден од говорниците учествуваше и директорот на Фондот, Јован Деспотовски. Во своето излагање тој истакна дека треба да се поттикнува креативното и критичко размислување кај децата и дека не може да бараме иновативност во образованието без да имаме образование за иновација.

Непосредно пред подготовката на Јавниот повик за финансирање на проекти за намалување на загадувањето на воздухот во урбаните средини во Република Македонија – 02 Предизвик беше организирана Работилница која се одржа на 12.10.2017 година во „Јавна соба“ во Скопје. На работилницата присуствуваа претставници од Фондот, од чија страна

беше презентирана идејата и очекувањата кои Фондот ги имаше од тогаш потенцијалниот Јавен повик, креативни поединци, невладини организации и други деловни субјекти. Последователно на тоа, на 03.11.2017 година, беше одржана прес конференција на која Директорот на Фондот за иновации и технолошки развој Јован Деспотовски го презентираше Јавниот повик за финансирање на проекти за намалување на загадувањето на воздухот во урбаните средини во Република Македонија – 02 Предизвик. На пресот учествуваше и директорот на Програмата за развој на Обединетите нации (УНДП) г-ѓа Лујза Витон. Прес конференцијата имаше голема медиумска покриеност. Во рамките на 02 Предизвикот се одржаа три инфо сесси во три градови во Република Македонија – Тетово, Штип и Битола. Пред затварањето на овој повик, од страна на претставник на УНДП и претставници на Фондот, на потенцијалните апликанти им беа одржани обуки за начинот на пополнување на апликацијата и предлог-буџетот.

Исто така, на 30.11.2017 година се одржа прес – конференција во просториите на СУГС Гимназија „Раде Јовчевски - Корчагин“ Скопје на која беше презентиран Јавниот повик за финансирање на истражувачки проекти во основните и средните училишта – Предизвик за млади истражувачи. Прес-конференцијата ја одржаа директорот на Фондот за иновации и технолошки развој и проф. д-р Рената Дескоска - Министер за образование и наука. На пресот учествуваа медиуми и директори, професори и ученици од повеќе основни и средни училишта. Во рамките на Предизвикот за млади истражувачи беа одржани две инфо-сесии, во Прилеп и Штип.

На крајот од годината, на 17 декември интернет страницата на Фондот за иновации и технолошки развој освои второ место на манифестацијата „Сајт на годината 2017“ во категоријата „Владини/Државни институции“.

Во текот на 2017 година, Фондот спроведе и други промотивни активности како:

- Постојано обновување на содржините на веб страната на Фондот,
- Newsletter до мејлинг листата на Фондот,
- покани и прес соопштенија до медиуми за секој настан,
- гостувања во ТВ емисии, дневник, радио програми,
- администрирање на Фејсбук страна на Фондот која опфаќа информации за новостите и настаните кои се организираат од Фондот, покани за идните настани со објавен текст и фотографии,
- индивидуални состаноци со заинтересирани страни.

Како **информативен промотивен материјал** беа испечатени брошури, програми, банери, папки, тефтери за потребите на инфо настаните.

На ниво на програми посебно внимание се посвети на **односите со медиумите**. Фондот ги вклучи медиумите на сите настани кои ги организираше (со прес соопштенија, медиумите беа известувани за инструментите за поддршка, за организираните активности и прес конференции или брифинзи). На веб страната на Фондот се продолжи со

континуираното информирање за сите настани организирани од страна на Фондот или настани во кои тој е вклучен, како и информации за одделните инструменти за поддршка и актуелни повици.

8. ПРИСТАП ЗА МОБИЛИЗАЦИЈА НА РЕСУРСИ

Со цел зголемување на приходите од други извори на финансирање и преземање на комплементарни активности за јакнење на иновацискиот екосистем, Фондот за иновации и технолошки развој ги следеше тековните отворени повици за финансирање на проекти од областа на промоција и поттикнување на претприемништвото и иновациите.

Фондот заедно со Национален центар за иновации и претприемничко учење и Еуропартнерс Девелопмент како партнери од Албанија учествуваа со предлог проект *„Иновациски екосистем во прекугранична област (CBC INNOV8)"* како дел од ИПА 2 програмата за прекугранична соработка меѓу Македонија и Албанија и проектот е избран за финансирање. Целта на овој проект е да се зајакнат локалните капацитети во југозападна Македонија за обезбедување на поддршка за старт-ап претпријатија, преку соработка со Националаната агенција за иновации од Албанија и локалните универзитети.

Во насока на јакнење на капацитетите на Фондот, Фондот заедно со МОН поднесоа апликација за проектот Канвас за иновации: Чекор напред за зајакнување на националниот екосистем за иновации". Истиот беше одобрен за финансирање од страна на Делегација на Европска Унија во Скопје и во декември месец направена е селекција на консултантска компанија која ќе го спроведува проектот. Главна активност на консултантите ќе им биде мапирање на националниот екосистем за иновации и изработка на две физибилити студии: Студија за изводливост за дизајнирање и имплементација на инструменти за иновации и Студија за изводливост за проектирање на техничка помош за подобрување на истражувањето, развојот и иновациите во приватниот сектор. Студиите за изводливост ќе ги дефинираат стратешките точки и ќе ги идентификуваат конкретните чекори за воспоставување на елементите што недостасуваат во иновацискиот екосистем. Двете студии ќе бидат финансирани во рамките на European Union Integration Facility (EUIF), достапна во рамките на ИПА II 2014-2020. На почетокот од 2018 година се очекува да започне реализацијата на овој проект.

Од страна на Европската Комисија обезбедена е поддршка за изработка на студија на изводливост за подготовка и отворање на Научно – технолошки парк како субјект за давање на инфраструктурална поддршка на иновациската дејност кој во рамките на просторот со кој располага, овозможува инфраструктурни и стручни услуги на субјектите на иновациската дејност, со цел за нивно поврзување, создавање и што побрза примена на нови технологии, создавања и пласман на нови производи, процеси и услуги на пазарот. Во рамки на подготовките ќе се реализира и проценка на потенцијалот за истражување и развој на универзитетите на Република Македонија (стручен кадар и опрема), која би се подготвувала во соработка со Министерството за образование и наука. Во прв квартал на 2018 планирано е да се презентира концептот за работа на научно – технолошкиот парк пред сите потенцијални партнери (stakeholders).

Фондот во 2017 година одржа состаноци со претставници на Светска банка, Европска делегација во Македонија, УСАИД, Свис контакт, ГТЗ, Кримсон капитал, УНДП, ЕБРД, Неста и други со цел разгледување на можности за заеднички активности, проекти, но и мобилизација на дополнителни финансиски средства за постигнување на дефинираните цели.

9. ОРГАНИЗАЦИЈА

9.1. Организациска структура

Организациска структура во Фондот за иновации и технолошки развој:

- Директор
- Сектор за програмски активности
  - Одделение за подготовка на програми
  - Одделение за спроведување на програми
- Сектор за општи и правни работи и финансии
  - Одделение за правни работи, јавни набавки и архива
  - Одделение за финансии и сметководство

Во моментот во Фондот има вкупно 4 вработени на неопределено време, 3 вработени на определено и 2 лица ангажирани преку Проектот за развој на вештини и иновации. Со цел зајакнување на капацитетите на Фондот, во 2017 година дополнително се ангажираа 8 лица. Исто така, ангажирани се и две компании, од кои едната обезбедува правни услуги, а другата компанија обезбедува образовни услуги и услуги за стручно усовршување за потребите на Фондот.

Со цел поквалитетно исполнување на предвидените активности и развој на своите капацитети, Фондот продолжува во исполнување на следните активности:

- Планирање на обуки и нивно усогласување со потребите на организацијата
- Прегледност и достапност на информации за сите вработени.

Во текот на 2017 година Фондот организираше обука за јакнење на управувачки вештини на своите корисници од првиот и вториот повик на која учествуваа и вработените на Фондот. Претставници на Фондот во текот на 2017 година учествуваа на различни конференции, работилници, студиски посети на институции, научно-технолошки паркови, акцелератори, инкубатори, со цел размена на искуства и знаење и соодветно нивно инкорпорирање во инструментите на Фондот. Исто така вработени во Фондот учествуваа на обука за јавни набавки, обука за сметководство и анализа на финансиски извештаи.

Фондот ќе продолжи со циклусот на студиски посети и обуки, како дел од градење на капацитетите на Фондот. Обуките ќе ги водат угледни експерти и организации со цел развивање и создавање на експертиза и капацитети за осмислување и раководење со финансиските инструменти на Фондот.

9.2. УПРАВУВАЊЕ

Во 2017 година стариот **Управен одбор** одржа десет седници, а новиот шест седници. Во делокругот на работата на стариот Управен одбор, со одлуки, беа донесени или усвоени следните документи и акти на Фондот:

- Средорочна програма за работа на ФИТР за период 2017-2019 година;
- Завршен извештај за Средорочна програма за работа на ФИТР за пероид 2014-2016 година;
- Годишен план за јавни набавки за 2017 година;
- Годишен извештај за работа на Фондот за иновации и технолошки развој за 2016 година,
- Усвојување на текстот на четвртиот Јавен повик за Иструментот за поддршка - Кофинансирани грантови за новоосновани трговски друштва старт-ап и спин оф и Иструментот за поддршка- Кофинансирани грантови и условени заеми за комерцијализација на иновации;
- Извештај од страна на пописната комисија за 2016 година,
- Избор на друштво за ревизија за 2016 година;
- Давање на согласност за студиска посета;
- Ревизорски извештај и Завршна сметка на Фондот за 2016 година;
- Одлука за заедничко дејствување и склучување партнерства со цел прибирање на средства и размена на искуства во проектот „Иновациски еко систем во прекугранична област“ и
- Одлука за селидба на Фондот во новите канцеларии согласно Записникот од седница на Влада.

Во делокругот на работата на новиот Управен одбор, со одлуки, беа донесени или усвоени следните документи и акти на Фондот:

- Деловник за работа на Фондот за иновации и технолошки развој 2017;
- Правилници за лични податоци;
- Меѓународен оглас за избор на членови на Комитет за одобрување инвестиции на ФИТР;
- Правила за организирање и спроведување на натпревари и предизвици за поттикнување на иновативноста во приоритетните области од науката и технологијата;
- текст на Јавен повик за финансирање на проекти за намалување на загадувањето на воздухот во урбаните средини во Република Македонија;
- Правила за изменување и дополнување на Правилата за организирање и спроведување на натпревари и предизвици за поттикнување на иновативноста во приоритетните области од науката и технологијата;
- текст на Јавен повик за финансирање на истражувачки проекти во основните и средните училишта-Предизвик за млади истражувачи;
- формирање на Фонд за еквити и мезанин инвестиции;
- Годишна програма за работа на Фондот за иновации и технолошки развој за 2018 година и
- Годишен финансиски план на Фондот за иновации и технолошки развој за 2018 година.

Стариот **Комитет за одобрување на инвестиции** во 2017 година одржа 3 седници. Првата седница се одржа на 03.01.2017 година и на истата се одлучуваше по барања на корисниците на Фондот за иновации и технолошки развој, а воедно и се информираше Комитетот за одобрување на инвестиции за објава на четвртиот јавен повик на 03.02.2017 година и тоа за Иструментот за поддршка на Кофинансирани грантови за новоосновани трговски друштва старт-ап и спин-оф и Кофинансирани грантови и условени заеми за

комерцијализација на иновации. Втората седница се одржа на 25.04.2017 година и на истата се одлучуваше по барања на корисниците, а воедно Комитетот се информираше за бројот на примените апликации по четвртиот јавен повик како и за организираните работилници и инфо-сесии во насока на подобрување на квалитетот на целиот процес. Третата седница Комитетот ја одржа на 07.07.2017 година, на која донесе одлука за предселекција на примените предлог-проекти по четвртиот повик за инструментот Кофинансирани грантови за новоосновани трговски друштва старт-ап и спин-оф, како и за инструментот Кофинансирани грантови и условени заеми за комерцијализација на иновации, и одлука за теренски посети кај предселектираните предлог проекти од двата иструменти.

Во текот на 2017 година ревидираните Предлог - правилници за инструментите Кофинансирани грантови за технолошка екстензија и Кофинансирани грантови за воспоставување, работа и инвестиции на деловно-технолошките акцелератори беа доставени до Светска банка со цел усогласување по забелешките добиени од Светска банка на мисијата во март 2016 година. За овие инструменти беа направени неколку консултации со релевантни чинители, како и претставници и надворешни експерти на Светска банка. Двата Правилника се во голема мера усогласени со Светска банка и истите се очекува да бидат предмет на разгледување и донесување од страна на Управниот одбор и Владата на РМ во првиот квартал од 2018 година.

10. СИСТЕМИ И ПРОЦЕСИ

За операциите кои се извршуваат во Фондот се воспоставени соодветни системи и процеси. Во рамки на проектот е набавен софтвер преку кој се извршува аплицирање за повици, административна проверка, евалуација на апликации од страна на Комитетот за одобрување на инвестиции, експерти за животна средина и стручни лица. Во софтверот се евидентирани сите досегашни повици и се врши внес на квартални извештаи.

Во рамки на Проектот за развој на вештини и иновации на Светска банка воспоставена е предвидената поддршка за развој на оперативната инфраструктура на Фондот, односно воспоставени се информациско-комуникациски технологии за секојдневно управување со проектот и финансиски менаџмент. Одделението за финансии и сметководство при Фондот го инсталира и воспостави системот за сметководство EduSoft, како што беше побарано од Светска банка. Овој систем ќе овозможи преглед на повлечените средства од заемот од Светска банка на квартално ниво.

11. НАБЉУДУВАЊЕ И ОЦЕНКА

Во согласност со утврдените процедури за евалуација на пристигнатите апликации, во 2017 година корисниците на грантови од првиот, вториот и третиот повик на редовна основа доставуваа квартални извештаи согласно процедурата на Фондот, и истите беа одобрени од соодветниот мониторинг тим составен од вработени, како и на сите корисници на редовна основа им се исплаќаа соодветните рати од предвидениот грант. Кај корисниците беа спроведени 29 теренски посети за да се утврди дали се спроведуваат проектите како што е предвидено и дали наменски се трошат средствата. Дел од корисниците побараа продолжување на времетраењето на проектите, кое беше одобрено од Комитетот. Посебна

Комисија составена од вработени во Фондот одлучува по барања за помали измени на проектите на корисниците и истата доставува препораки до Директорот.

12. ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАЈ

Фондот за 2017 година има вкупни планирани расходи од Основен буџет, Буџет од заеми и Програмата за рурален развој во износ од 98.781.430 денари, додека вкупно реализирани до 31.12.2017 година се расходи во износ од 30.711.152 денари што претставува 31.09 % реализација на планот.

Во периодот од 01.01.2017 до 31.12.2017 година, планирани расходи од Основен буџет беа 14.809.000 денари, а реализирани беа 13.027.263 денари или 87,97% реализација на планот (Табела 1). Заклучно со 31.12.2017 година, Фондот имаше 509.586 денари неплатени обврски (Табела 4). Салдото во девизната благајна на 31.12.2017 е 0 (нула) и во денарската благајна е 0 (нула) денари. Во Прилог 1 на овој годишен извештај е финансискиот извештај за период од 01.01.2017 до 31.12.2017 година.

Табела 1. Преглед на Финансиски Расходи за 2017 година

Конто	Опис на конто	План за Расходи од Основен буџет	Реализација од Основен буџет заклучно со 31.12.2017	Остаток
401	Основни плати	4,970,000	3,762,724	1,207,276
402	Придонеси за социјално осигурување	1,616,000	1,391,696	224,304
420	Патни и дневни расходи	936,000	927,064	8,936
421	Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт	615,000	592,595	22,405
423	Материјали и ситен инвентар	305,000	292,034	12,966
424	Поправки и тековно одржување	400,000	348,458	51,542
425	Договорни услуги	4,426,000	4,311,081	114,919
426	Други тековни расходи	927,500	896,240	31,260
464	Разни трансфери	180,000	71,948	108,052
480	Купување на опрема и машини	31,500	31,500	0
482	Други градежни објекти	402,000	401,923	77
4	**ВКУПНО РАСХОДИ**	**14,809,000**	**13,027,263**	**1,781,737**

Во периодот од 01.01.2017 до 31.12.2017 година, планирани расходи од буџет од заеми беа 61.500.000 денари, а реализирани се 16.435.587 денари или 26,73 % реализација на планот (Табела 2). Ваквата реализација е резултат на пролонгирањето на постапката за избор на нови корисници по објавениот 4 повик за старт-ап и комерцијализација и постапката за избор на нови членови на Комитетот за одобрување на инвестиции.

Табела 2. Расходи за буџети од заеми

Конто	Опис на конто	Буџети од заеми (денари)	Реализација заклучно со 31.12.2017 година
464	Разни трансфери	61,500,000	16,435,587
4	**ВКУПНО РАСХОДИ**	**61,500,000**	**16,435,587**

Во периодот од 01.01.2017 до 31.12.2017 година, планирани приходи од Програмата за рурален развој се 22.482.430 денари, реализрани приходи од истата програма се 16.982.434, денари. Додека пак, од нив потрошени се 1.248.302 денари (табела 3). Средствата од оваа програма беа наменети за патни трошоци за претходниот состав на Комитетот за одобрување на инвестиции, за исплата на средства по тековните повици за корисниците на инструментите на Фондот, за исплата на средства по објавениот Јавен повик за финансирање на проекти за намалување на загадувањето на воздухот во урбаните средини во Република Македонија, за исплата на средства по Јавен повик за финансирање на истражувачки проекти во основните и средните училишта – Предизвик за млади истражувачи и за доделување на финансиски средства (грантови) по објавени повици за инструментите на Фондот што ќе бидат објавени следната година.

Табела 3. Расходи според Програма за рурален развој

Конто	Опис на конто	Планиран износ од Програма за рурален развој (денари)	Реализација заклучно со 31.12.2017 година
420	Патни и дневни расходи	510,000	154,352
425	Договорни услуги	3.543.928	0
464	Разни трансфери	18.418.502	1,093,950
4	**ВКУПНО РАСХОДИ**	**22.472.430**	**1,248,302**

Табела 4. Обврски на 31.12.2017 година

Конто	Опис на конто	Износ
401	Основни плати	335,521
402	Придонеси за социјално осигурување	124,099
421	Поправки и тековно одржување	11,573
423	Материјали и ситен инвентар	18,213
426	Други тековни расходи	20,180
	Вкупно обврски за 2017 година	**509,586**

Отворена е нова сметка во врска формирањето на Фонд за еквити и мезанин инвестиции и добиен е основачки влог во износ од 50.000.000 денари.

13. ЗАКЛУЧОК

Во периодот од 01.01.2017 до 31.12.2017 година Фондот ги реализираше планираните активности според динамиката утврдени во Годишната програма за работа на Фондот за 2017 година и Годишниот финансиски план за 2017 година.

Во текот на 2017 година во Фондот за иновации и технолошки развој имаше промена на раководството, односно имаше именување на нов директор,именување на нови членови на Управниот одбор и именување на нови членови на Комитетот за одобрување на инвестиции.

Фондот објави Јавен повик за инструментите Кофинансирани грантови за новоосновани трговски друштва старт-ап и спин-оф и Кофинансирани грантови и условени заеми за комерцијализација на иновации, кој со разрешувањето на старите членови на Комитетот за одобрување на инвестиции беше прекинат во постапката за селекија на предлог-проектите и одложен се до именувањето на новите членови на Комитетот за одобрување на инвестиции. Финална селекција и изборот на предлог – проекти кои ќе бидат финансирани ќе се изврши во почетокот на 2018 година.

Преку 36-те поддржани проекти досега се мобилизирани (преку сопствено кофинансирање од страна на корисниците) вкупно 424.867 евра приватни средства. До 31.12.2017 година, 27 од финансираните проекти се успешно завршени, 6 проекти се во фаза на одобрување на нивниот завршен извештај, 3 проекти се во фаза на имплементација и 1 проект е предвремено прекинат по барање на корисникот.

Кон крајот на 2017 година Фондот организира и објави повици за финансирање на проекти за намалување на загадувањето на воздухот во урбаните средини во Република Македонија – 02 Предизвик и Јавен повик за финансирање на истражувачки проекти во основните и средните училишта – Предизвик за млади истражувачи.

Фондот, како носител на третиот столб на економски мерки – поддршка за развој на мали и средни бизниси, учествуваше во подготовките на новиот ***План за економски раст на Владата***.

Во текот на 2017 година Фондот ја продолжи соработката со постоечките партнер институции, како и реализираше и иницираше соработка и со други домашни и меѓународни институции и организации кои обезбедуваат поддршка во секторот на иновации.

Исто така, Фондот континуирано организираше информативни настани, средби, конференции и инфо-сесии кои имаа за цел да придонесат кон подобро реализирање на програмата на Фондот за иновации и технолошки развој и подигање на свеста за значењето на иновациите кај бизнисот, зголемување на интересот за инструментите за поддршка на Фондот и подобрување на квалитетот на предлог-проектите кои се доставуваат на отворените повици.

Фондот за 2017 година од вкупно планираните расходи од Основен буџет, Буџет од заеми и Програмата за рурален развој во износ од 98,781.430 денари, додека вкупно

реализирани до 31.12.2017 година се расходи во износ од 30.711.152 денари што претставува 31.09 % реализација на планот.

Во периодот од 01.01.2017до 31.12.2017 година, планирани расходи од основен буџет се 14.809.000 денари, а реализирани се 13.027.263 денари или 87,97% реализација на планот. Заклучно со 31.12.2017 година, Фондот има 509.586 денари неплатени обврски. Салдото во девизната благајна на 31.12.2017 е 0 (нула) и во денарската благајна е 0 (нула) денари.

Во периодот од 01.01.2017 до 31.12.2017 година, планирани расходи од буџет од заеми се 61.500.000 денари, а реализирани се 16.435.587 денари или 26,73 % реализација на планот. Ваквата реализација е резултат на пролонгирањето на постапката за избор на нови корисници по објавениот 4 повик за старт-ап и комерцијализација и постапката за избор на нови членови на Комитетот за одобрување на инвестиции.

Во периодот од 01.01.2017 до 31.12.2017 година, планирани приходи од Програмата за рурален развој се 22.482.430 денари, реализрани приходи од истата програма се 16.982.434, денари. Додека пак, од нив потрошени се 1.248.302 денари. Средствата од оваа програма беа наменети за патни трошоци за претходниот состав на Комитетот за одобрување на инвестиции, за исплата на средства по тековните повици за корисниците на инструментите на Фондот, за исплата на средства по објавениот Јавен повик за финансирање на проекти за намалување на загадувањето на воздухот во урбаните средини во Република Македонија, за исплата на средства по Јавен повик за финансирање на истражувачки проекти во основните и средните училишта – Предизвик за млади истражувачи и за доделување на финансиски средства (грантови) по објавени повици за инструментите на Фондот што ќе бидат објавени следната година.

Отворена е нова сметка во врска формирањето на Фонд за еквити и мезанин инвестиии и добиен е основачки влог во износ од 50.000.000 денари.

Вкупните приходи на Фондот за 2017 година беа планирани во износ од 98.781.430 денари, и тоа од Трансфери од Буџетот на РМ во износ од 14.809.000 денари, од Задолжување кај Светска Банка во износ од 61.500.000 денари и од Програмата за рурален развој во износ од 22.472.430 денари. Воедно Фондот реализираше приходи од самофинансирање во износ од 114.945 денари од уплата на ројалти од страна на корисници на грантови.

Дел. Бр. 01 – 150/4
17.01. **, Скопје**

Претседател на Управен одбор
на Фонд за иновации и технолошки развој
Моника Јованова

Прилог 1. Финансиски извештај за расходи во период од 01.01.2017 до 31.12.2017 година

Конто	Опис на конто	Основен Буџет 2017 (денари)	Реализација заклучно со 31.12.2017 (денари)
401	**Основни плати**	**4,970,000**	**3,762,724**
401110	Основни плати - функционери		952,515
401120	Основни плати - други вработени		1,811,836
401160	Работа на определено време		702,525
401310	Персонален данок на доход од плата		295,848
402	**Придонеси за социјално осигурување**	**1,616,000**	**1,391,696**
402110	Основни придонеси за ПИО		927,797
402210	Основни придонеси за здравство		376,267
402220	Основни придонеси за професионално заболување		25,774
402310	Основни придонеси до Агенција за вработување		61,858
420	**Патни и дневни расходи**	**936,000**	**927,064**
420120	Патување во земјата - патни расходи		14,504
420130	Патување во земјата - сместување		45,436
420210	Патување во странство - хранарина (дневница)		229,546
420220	Патување во странство - патни расходи		366,745
420230	Патување во странство - сместување		270,833
421	**Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт**	**615,000**	**592,595**
421110	Електрична енергија		131,523
421130	Ѓубретарина		15,613
421190	Други комунални услуги и такси		950
421310	Пошта		39,388
421320	Телефон и телефакс		268,766
421390	Други трошоци за комуникација		16,336
421410	Горива и масла (моторни возила)		32,291
421420	Регистрација на моторни возила		10,227
421440	Транспорт на луѓе		77,501
423	**Материјали и ситен инвентар**	**305,000**	**292,034**
423110	Канцелариски материјали		57,452
423120	Списанија, весници и други изданија за користење од страна на вработените		43,580
423210	Материјали за АОП		32,700
423410	Прехрамбени продукти и пијалаци		67,179
423710	Средства за одржување на хигиена		14,078

423810	Ситен инвентар		77,045
424	**Поправки и тековно одржување**	**400,000**	**348,458**
424110	Поправки и сервисирање на лесни возила (вкл.резервни делови, гуми)		23,310
424210	Одржување на згради		262,779
424420	Поправки и одржување на софтверска и хардверска опрема		62,369
425	**Договорни услуги**	**4,426,000**	**4,311,081**
425130	Изнајмување на друг тип простор		62,480
425190	Изнајмување на друга опрема и опрема за специјални намени		76,480
425220	Банкарски провизии		65,966
425230	Осигурување на вработени (несреќи, живот)		1,390
425260	Осигурување на моторни возила		25,805
425490	Други здравствени услуги		2,400
425910	Преведувачи		4,100
425920	Услуги за копирање, печатење и издавање		184,648
425970	Консултантски услуги		473,162
425990	Други договорни услуги		3,414,650
426	**Други тековни расходи**	**927,500**	**896,240**
426210	Расходи за репрезентација		337,422
426310	Семинари и конференции		122,368
426410	Објавување на огласи		341,642
426990	Други оперативни расходи		94,808
464	**Разни трансфери**	**180,000**	**71,948**
464990	Други трансфери		71,948
480	**Купување на опрема и машини**	**31,500**	**31,500**
480140	Купување на информатичка и видео опрема		31,500
482	**Други градежни објекти**	**402,000**	**401,923**
482930	Реконструкција на други објекти		401,923
4	**ВКУПНО РАСХОДИ**	**14,809,000**	**13,027,263**

Расходи за буџети од заеми			
Конто	**Опис на конто**	**Буџети од заеми (денари)**	**Реализација заклучно со 31.12.2017 година**
464	**Разни трансфери**	**61,500,000**	**16,435,587**
464990	Други трансфери		16,435,587
4	**ВКУПНО РАСХОДИ**	**61,500,000**	**16,435,587**

Расходи според Програма за рурален развој		

Конто	Опис на конто	Планиран износ од Програма за рурален развој (денари)	Реализација заклучно со 31.12.2017 година
420	**Патни и дневни расходи**	**510.000**	**154,352**
420130	Патување во земјата - сместување		8,267
420220	Патување во странство - патни расходи		146,085
425	**Договорни услуги**	**3.543.928**	**0**
425990	Други договорни услуги		0
464	**Разни трансфери**	**18.418.502**	**1,093,950**
464990	Други трансфери		1,093,950
4	**ВКУПНО РАСХОДИ**	**22.472.430**	**1,248,302**